

світу. Основною країною-партнером залишається Російська Федерація — 42 % від загального обсягу експорту послуг (5,1 млрд дол. США), тоді як експорт послуг до країн СНД складає 48 % (5,6 млрд дол. США) від загального і до країн Європейського Союзу — 26,8 % (3,2 млрд дол. США).

Висновки. Враховуючи вищенаведені дані, можна зробити висновок, що Україна йде врозріз із загальносвітовими тенденціями — основна частка послуг в імпорті та експорті припадає на транспортні послуги, які на міжнародних ринках мають тенденцію до скорочення. Структура експорту послуг також свідчить про дуже низький відсоток високотехнологічних послуг, які є базовими для успішного функціонування країни у сучасному глобалізованому економічному середовищі.

Першочерговими заходами у розв'язанні проблеми адаптації України до системи глобальної торгівлі послугами можуть бути послідовне наближення структури експорту та імпорту послуг до співвідношень, характерних для загальносвітової структури, та визначення стратегічних напрямів державної підтримки для підвищення частки експорту високотехнологічних послуг.

Література

1. Зовнішня торгівля України. Статистичний збірник. — Державний комітет статистики України. — К. : 2011. — 102 с.
2. Генеральна угода про торгівлю послугами — Режим доступу http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_017
3. Офіційний сайт Всесвітньої торговельної організації — Режим доступу: www.wto.org
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України — Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

Стаття подана до редакції 18.10.2011

УДК 339.92:339.137

О. Б. Цісінська, аспір., інженер відділу проблем
ринкової інфраструктури та транскордонного співробітництва,
Інститут регіональних досліджень НАН України

ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТРАНСКОРДОННИХ РЕГІОНІВ

АНОТАЦІЯ. Проаналізовано роль стратегічного планування як інструменти забезпечення конкурентоспроможності транскордонних

регіонів. Охарактеризовано українсько-угорський транскордонний регіон. Зроблено висновки щодо економічної ефективності транскордонного регіону.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: транскордонний регіон, інструменти забезпечення конкурентоспроможності регіону, стратегія регіонального розвитку, концепція спільного розвитку прикордонних територій.

АННОТАЦИЯ. Проанализированы роль стратегического планирования как инструмента обеспечения конкурентоспособности приграничных регионов. Охарактеризовано украинско-венгерский трансграничный регион. Сделаны выводы об экономической эффективности трансграничного региона.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: трансграничный регион, инструменты обеспечения конкурентоспособности региона, стратегия регионального развития, концепция совместного развития приграничных территорий.

ANNOTATION. The role of strategic planning as the instrument of cross-border regions' competitiveness maintenance is analyzed. Ukraine-Hungary cross-border region is characterised. The conclusions over economic efficiency of cross-border region are made.

KEY WORDS: cross-border region, regional development startegy, the concept of bordering territories' joint development.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Вирішення проблем транскордонних регіонів є одним із пріоритетних напрямів регіональної політики Європейського Союзу, на який виділяються значні кошти. На жаль, Україна лише протягом останніх років перейшла до дослідження поняття транскордонних регіонів. Раніше увага акцентувалась лише на прикордонних регіонах, тобто на внутрішніх регіонах держави вздовж кордону. Але в умовах глобалізації виникає дуже багато спільних проблем для суміжних прикордонних регіонів, для вирішення яких необхідне об'єднання зусиль обох сторін. Вирішувати подібні проблеми підвищення конкурентоспроможності прикордонних регіонів значно легше в рамках транскордонного регіону завдяки можливості використання природних, кадрових та фінансових ресурсів по обидва боки кордону. Одним з дієвих інструментів забезпечення конкурентоспроможності транскордонного регіону є стратегічне планування розвитку як прикордонних територій кожної з держав, так і транскордонного регіону загалом. На нашу думку, ретельна розробка спільних стратегій розвитку, а також моніторинг виконання положень таких стратегій є основною рушійною силою підвищення конкурентоспроможності транскордонних регіонів.

Аналіз останніх публікацій. Станом на сьогодні у вітчизняній науковій діяльності розробкою карти транскордонних регіо-

нів уздовж державного кордону України займається Інститут регіональних досліджень, в особі Н. А. Мікули. Теоретичними розробками, методичними підходами та конкретними пропозиціями щодо покращення соціально-економічного розвитку транскордонного регіону займаються науковці: Н. А. Мікула, В. В. Борщевський, Л. П. Луцишин, Н. М. Власова, Ю. О. Скорченко та російські науковці М. Ю. Шинковський, Д. Г. Ємченко та ін. На сучасному етапі найбільш досліджуваними є поняття, суть і форма транскордонних регіонів, проте характеристика інструментів забезпечення конкурентоспроможності транскордонних регіонів зустрічається дуже рідко, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Метою дослідження є детальний аналіз інструментів забезпечення конкурентоспроможності транскордонних регіонів за допомогою стратегічного планування. Об'єктом — українсько-угорський транскордонний регіон, який включає в себе Закарпатську область України та Саболч-Сотмар-Берег медье (графство) Угорщини.

Виклад основного матеріалу. Поняття транскордонного регіону науковцями трактується по-різному:

— це територія, яка охоплює суміжні прикордонні адміністративно-територіальні одиниці сусідніх держав. Тобто, засадничою ознакою транскордонного регіону є наявність спільного кордону між регіонами сусідніх держав [2];

— це наявність щонайменше двох територій різних країн, що мають спільний державний кордон, між якими встановились тісні виробничі й соціально-економічні зв'язки. Про об'єктивний процес формування транскордонного регіону свідчить рівень розвитку різного роду зв'язків (виробничих, соціально-економічних тощо), які здійснюються між двома територіями різних країн, що мають спільний державний кордон [5];

— охоплює суміжні прикордонні адміністративно-територіальні одиниці сусідніх держав [6, 4].

Тобто, основним положенням у визначенні транскордонного регіону є існування спільного кордону.

Інструментами забезпечення конкурентоспроможності транскордонного регіону, зокрема українсько-угорського, можна вважати спільну стратегію розвитку регіону, що регулюється на регіональному рівні, спільні програми та проекти транскордонного регіону, угоди й концепції та ін.

Відносини на міжрегіональному рівні українсько-угорського транскордонного регіону регулюються, передусім, положеннями *Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Угорської Республіки про транскордонне співробітництво від 11 листопа-*

да 1997 року та низкою інших двосторонніх договірно-правових документів. Українсько-угорська транскордонна співпраця здійснюється, насамперед, у рамках Карпатського єврорегіону, створеного в 1993 році [4].

З початку 2000-х років розвиток українсько-угорського транскордонного співробітництва отримав новий імпульс, чому сприяло ухвалення в 2000 році Угоди ІНТЕРРЕГІО про трілатеральне співробітництво Закарпатської області (Україна), Сату-Марського повіту (Румунія) та області Саболч-Сотмар-Берег (Угорщина) [8, 4]. А в січні 2003 р. Закарпатською обласною радою та Загальними Зборами області Саболч-Сотмар-Берег було підписано *Концепцію спільного розвитку прикордонних територій* [4]. Її мета полягає в економічному розвитку регіону, сприянні суспільному згуртуванню, покращенню якості життя населення цих територій та максимальному використанню наявних можливостей транскордонного співробітництва. Засадами такої співпраці слугують суспільно-економічні, природно-географічні та історичні взаємозв'язки, а також і наявність боротьби проти економічного занепаду області Закарпаття та Саболч-Сатмар-Березької області [3].

Враховуючи внутрішні ресурси, національні концепції територіального розвитку за умов використання основних принципів ЄС були сформульовані п'ять стратегічних цілей спільної роботи: створення конкурентоспроможної економічної системи; розвиток людських ресурсів та сфери послуг; полегшення доступу до прикордонного регіону; збереження природних та культурних цінностей; створення здорового та привабливого середовища; успішне використання досвіду Угорщини на шляху до ЄС. Для досягнення зазначених стратегічних цілей було визначено чіткі *пріоритети розвитку* (табл. 1).

Одним з пріоритетів досягнення таких цілей є розвиток економічного співробітництва. Хоча у розвитку прикордонних територій існують деякі відмінності, їх вигідне геополітичне розташування та спільні риси створюють можливості й для ефективного співробітництва. Необхідність такого розвитку пояснюється тим, що по обидві сторони кордону розташовані мало-розвинені регіони, які внаслідок свого периферійного розташування не в змозі приймати активну участь в економічній діяльності як на регіональному рівні, так і на міжнародному. Перш за все, діяльність спрямовується на використання сприятливих умов регіону, на розвиток економічної інфраструктури, і в результаті, на тісне співробітництво двох областей [3].

На міжнародній конференції 23 жовтня 2003 р. у м. Ужгород була спільно прийнята *Стратегія розвитку транскордонного співро-*

бітництва у Карпатському регіоні «Карпати 2003—2011» [3]. Дана стратегія спрямована на досягнення стратегічного бачення щодо сталого розвитку транскордонного регіону на основі гарантування рівних можливостей для людей різної статті, соціального і етнічного походження [8, с. 33]. Цільовими регіонами було визначено території Закарпатської області (Україна), Саболч-Сотмар-Березької області (Угорщина), Підкарпатського воєводства (Польща), Пряшівський і Кошицький краї (Словаччина), повіти Сату-Маре та Марамуреш (Румунія), що є сусідніми прикордонними регіонами з подібною економічною структурою та системою зовнішньоекономічних зв'язків, характеристиками людських ресурсів, а також спільними природними багатствами, зокрема басейнами річок. Ці фактори викликали появу спільних потреб та проблем для місцевих, регіональних органів влади та населення вищезазначених територій [8, с. 6].

Таблиця 1

ОСНОВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ПРІОРИТЕТІВ РОЗВИТКУ КОНЦЕПЦІЇ СПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ*

№ п/п	Назва пріоритету	Основні цілі та завдання, що передбачаються
1	Розвиток економіки	Стимулювання створення спільних підприємств, спільних економічних проєктів та систем співпраці; розвиток інновацій і сприяння їх поширенню; розвиток туризму, реалізація спільних програм його розвитку; реалізація маркетингових акцій на регіональному рівні з метою залучення капіталу
2	Полегшення доступу до регіону	Розвиток транспортної мережі, шляхів, які перетинають кордон; розвиток залізничних шляхів та послуг залізниць; розвиток інфраструктури пунктів перетину кордонів
3	Охорона природи, навколишнього середовища	Спільні зусилля зі збереження природи прикордонних регіонів (охорона від паводків, утилізація сміття, очистка нечистот тощо); збереження природних цінностей прикордонних територій, захист природної екосистеми
4	Розвиток людських ресурсів	Реалізація програм із співробітництва в освіті та навчанні; розвиток культурного, мистецького та спортивного співробітництва; підготовку кадрів з територіального та економічного розвитку, сприяння обміну практичним досвідом
5	Інституційний розвиток,	Сприяння інституційному співробітництву; поліпшення обміну та поширення інформації, створення спільної інформаційної мережі

* Розроблено на основі [1].

Таблиця 2

**СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2015 РОКУ***

Закарпатська область		
№ п/п	Назва стратегічних завдань	Пріоритетні напрямки
1	Розвиток людини та підвищення соціальних стандартів життя	— забезпечення доступу та високоякісної освіти протягом життя; — підвищення тривалості життя та доступу до високих стандартів медичного обслуговування; — формування здорового способу життя; — підвищення культури життя та збереження історико-культурної спадщини; — забезпечення соціальної підтримки вразливих верств населення; — формування нової якості суспільних послуг
2	Формування конкурентоспроможності та життєздатності економіки	— забезпечення ефективності, енерго- та ресурсозбереження у сфері господарювання; — підвищення інноваційного рівня економіки; — формування системи забезпечення стандартів якості продукції; — формування розгалуження ринкової інституційно-організаційної інфраструктури економіки; — створення умов для розвитку підприємництва
3	Поглиблення транскордонної та євроінтегральної співпраці	— розвиток ділової прикордонної інфраструктури та співпраці між місцевими і регіональними громадами країн-сусідів; — поглиблення економічної транскордонної інтеграції господарюючих суб'єктів європейських країн та регіонів; — формування та розвиток транскордонної інформаційно-комунікаційної та транспортної мережі.
4	Розвиток туризму та курортно-рекреаційної сфери	— диверсифікація та підвищення конкурентоспроможності туристичних та курортно-рекреаційних послуг; — розвиток туристично-сервісної інфраструктури; — промоція рекреаційно-туристичного потенціалу; — поглиблення зв'язків курортно-рекреаційного комплексу та суміжних галузей
5	Просторова гармонія та охорона довкілля	— вирівнювання територіальних диспропорцій; — формування гармонійного просторового комплексу промислових, житлових та зелених зон; — розвиток просторово-збалансованої виробничої та соціальної інфраструктури; — забезпечення комфортних умов проживання; — покращення якості навколишнього середовища та забезпечення екологічної безпеки; — запобігання техногенним аваріям, катастрофам та стихійним лихам

* Роблено на основі [8].

Наступним позитивом угорсько-українського співробітництва в умовах функціонування Шенгенського простору є вирішення проблем на угорсько-українському кордоні. Відповідно до п. 5 ст. 1 *Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Угорської Республіки «Про правила місцевого прикордонного руху (від 18.09.2007 року)»* жителі прикордонних областей України мають право на багаторазовий в'їзд та безперервне перебування протягом трьох місяців у прикордонній зоні сусідньої Угорщини [1].

Для відображення спільних рис розвитку обох територій, що входять в українсько-угорський транскордонний регіон, потрібно проаналізувати регіональні стратегії розвитку кожної області.

Регіональна стратегія розвитку Закарпатської області до 2015 року (табл. 2) спрямована на підвищення конкурентоспроможності економіки регіону, а також поглиблення транскордонної співпраці з Угорщиною, а саме Саболч-Сотмар-Березькою областю, шляхом забезпечення формування міжнародних транспортних логістичних центрів, зокрема на базі існуючих підприємств Чопсько-Загонсько транспортного вузла.

Регіональна стратегія розвитку Саболч-Сотмар-Березької області відсутня, так як Новий план розвитку Угорщини на 2007—2013 рр. [9] включає в себе регіональні програми розвитку Саболч-Сотмар-Берег медьє (Операційна програма «Угорщина — Словаччина», Операційна програма «Центральна Європа», Операційна програма «Угорщина — Румунія», Операційна програма «Австрія — Угорщина», Транскордонна операційна програма «Словенія — Угорщина», Операційна програма «Південна — Східна Європа»), які є основою для формування національної стратегії та стратегій транскордонного, транснаціонального та міжрегіонального співробітництва. Їх цілями є розвиток прикордонних територій, покращення ключових умов для співпраці областей у напрямку сталого розвитку, сприяння впровадженню інновацій, захист навколишнього середовища, підтримка територіальної, економічної та соціальної інтеграції, забезпечення стабільності та конкурентоспроможності регіону, розвиток транскордонного ділового співробітництва. Але жодна з цих програм не передбачає співробітництва Угорської республіки з Україною, або між її прикордонними областями.

Наприкінці 2005 року Обласна Рада Регіонального розвитку Саболч-Сотмар-Берег медьє прийняла обласну оперативну програму інновацій, метою якої є забезпечення діяльності кількох інноваційних підприємств регіону та покращення співпраці між учасниками інноваційної діяльності даної території для розкриття мікросередовища області з точки зору потенційної зацікавленості інвесторів.

**ПЕРЕЛІК УГОД ТА ДІЛОВИХ ЗУСТРІЧЕЙ МІЖ ОРГАНАМИ ВЛАДИ
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКОГО ТРАНСКОРДОННОГО РЕГІОНУ ЗА 2010 РІК**

№ п/п	Угоди та зустрічі
1.	Угода про співробітництво між Перечинською міською радою та міською радою м.Нодьчед (Угорщина)
2.	Угода про співпрацю між м.Виноградів та м.Нірбатор Саболч-Сатмар-Березької області (Угорщина)
3.	Угоди про співпрацю між Рахівською міською радою та: — органом місцевого самоврядування м. Деск Угорщина ; — 5-м районом Будапешта (Ліптоварош-Белварош, Угорщина); — органом місцевого самоврядування м.Сегед, Угорщина
4.	Договір про підтримування дружніх відносин між м. Сваява та м. Нірмигалдьї (Угорщина)
5.	Угоди між органами місцевого самоврядування населених пунктів Берегівського району Закарпатської області та місцевими органами виконавчої влади та самоврядування прикордонних населених пунктів Угорщини про дружбу, побратимство і культурні зв'язки
6.	20—21 квітня 2010 року проведено дводенний рекламний тур по території Міжгірського району для керівників туристичних фірм Угорщини
7.	15 травня 2010 року у рамках святкування інформаційного Дня Європи відбулися зустрічі Генерального консула Словаччини та консула Угорщини з керівництвом Закарпатської обласної адміністрації, Представництва МЗС України в м. Ужгород.
8.	4—5 червня 2010 року в межах візиту Послів до Ужгороду відбулася презентація 5-х проектів Європейського Союзу в Закарпатті щодо запобігання повеней тривалістю з 2005 по 2010 рік. Загальна вартість проектів складала понад 2,5 млн євро
9.	4 червня 2010 року в м. Ужгороді відбулася міжнародна конференція на тему «За сприятливе природне середовище Українсько-Угорського прикордоння» в рамках програми «Розвиток транскордонного співробітництва в Українсько-Угорському прикордонному регіоні» проекту «За сприятливе природне середовище Українсько-Угорського прикордоння», що реалізується за підтримки EGT & Норвезького фінансового Механізму та співфінансуванням Республіки Угорщини, за співорганізацією Громадського Фонду EuroClir-ЄвроЗв'язок та головного управління з питань європейської інтеграції, зовнішньоекономічних зв'язків та туризму Закарпатської обласної адміністрації
10.	8—10 вересня 2010 року у м. Ужгороді проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Сталий розвиток Карпат та інших гірських регіонів Європи»

Станом на сьогоднішній день значна кількість програм підтримки регіону у всіх сферах господарського та соціально-культурного життя на кордонах розширеного ЄС відбувається за рахунок фінансової підтримки Євросоюзу. Тому в межах українсько-угорського транскордонного регіону проводиться робота із залучення коштів міжнародної технічної допомоги. Згідно програми сусідства «Україна — Угорщина — Словаччина» 2004 — 2006 років в українсько-угорському транскордонному регіоні реалізовано 6 проектів на загальну суму 1 431 430,524 євро. Згідно програми прикордонного співробітництва ЄІСП „Угорщина — Словаччина — Румунія — Україна» 2007—2013 рр. в українсько-угорському транскордонному регіоні реалізуються 17 проектів на загальну суму 4 374 347,76 євро.

Правові засади формування та розвитку українсько-угорського транскордонного регіону визначаються низкою двохсторонніх документів, договорів, угод, де співпраця на регіональному рівні виокремлюються як важливий напрям. Однією з таких угод є укладена 24 червня 2006 р. Рамкову угоду між Закарпатською облдержадміністрацією та самоврядуванням області Саболч-Сатмар-Берег про співробітництво в торговельно-економічній, науково-технічній та культурній сферах, що сприяє подальшому розвитку співпраці між прикордонними областями України та Угорщини. У табл. 3 наведено перелік угод та ділових зустрічей між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади Закарпатської області з адміністративно-територіальними одиницями Угорщини за 2010 рік.

Висновки та перспективні напрями досліджень. Транскордонна співпраця Угорщини та України, має неабиякий вплив на розвиток міжнародних економічних зв'язків. Зокрема, за рахунок того, що прикордонні території є привабливими, як правило, для розміщення іноземних інвестицій, на цих територіях найбільшою мірою розвивається саме іноземний бізнес, що в свою чергу забезпечує значні надходження в державний бюджет країни.

Слід, однак, незаангажовано констатувати, що українсько-угорське транскордонне співробітництво занадто повільно адаптується до принципово нових геополітичних і гео економічних умов, які склалися після розширення Євросоюзу та безпосереднього наближення кордонів ЄС до України. Це значно обмежує можливість формування в українсько-угорських стосунках оптимальної моделі транскордонної інтеграції, взаємного зближення і взаємодії прикордонних регіональних господарських комплексів

і створення основи цілісного міждержавного транскордонного економічного регіону. Тому українсько-угорське транскордонне співробітництво потребує на сучасному етапі оновлених практичних і концептуально-теоретичних підходів, якщо і не нової філософії та стратегії розвитку.

Аналіз стану українсько-угорського транскордонного співробітництва засвідчує наступне: існує спільна зацікавленість сторін у налагодженні співпраці з реалізації конкретних проектів на засадах спільної концепції, з широкого спектру питань транскордонного та прикордонного співробітництва; органами влади прикордонних регіонів Угорщини і України розроблені програми та конкретні проекти для їх спільної реалізації на коротко- та середньострокову перспективу, визначені пріоритети щодо послідовності їх реалізації.

Проте, успішність виконання цих програм та проектів значним чином залежить від належного фінансового забезпечення не лише за рахунок малопотужних регіональних і локальних бюджетів прикордонних областей, але й за участі органів державної влади і бюджетів України та Угорщини. Узгоджених дій сторін як на регіональному, так і міжурядовому рівні, а також погоджених кроків у рамках відповідних органів Євросоюзу вимагає широкомасштабне залучення фінансових ресурсів ЄС, у тому числі з Програми сусідства Україна — Угорщина — Словаччина на 2007—2013 роки, для розвитку українсько-угорської транскордонної співпраці.

Література

1. Віціан Т. Угорсько-українське співробітництво та його місце в сучасному геополітичному просторі [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Geopolityka/2010_2/PDF/Vician.pdf

2. Жук О. П. Транскордонні регіони як об'єкт регіональних досліджень// Інноваційний розвиток суспільства за умов крос-культурних взаємодій. Матеріали другої міжнародної наукової конференції. Том 2. — Суми, 2009. — С. 123—125.

3. Концепція спільного розвитку прикордонних територій України та Угорщини / Кіш Є.Б. // Українсько-угорське транскордонне співробітництво: можливості та пріоритети ХХІ століття. — Ужгород: Ліра, 2003. — С. 17—38.

4. Красівський О., Гузинець Ю. Українсько-угорське транскордонне співробітництво у рамках карпатського єврорегіону вісник львів. ун-т. Серія міжнародні відносини — 2008. — Вип. 25. — С. 33—39.

5. Луцишин Н. П. Соціально-економічний розвиток транскордонного регіону (на прикладі Єврорегіону «Буг»): Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.10.01 [Електронний ресурс] / Н.П. Луцишин; НАН України. Ін-т регіон. дослідж. — Л., 1999. — 19 с.

6. Проблеми розвитку транскордонного співробітництва України в умовах розширеного ЄС : Монографія / За ред. д.е.н., проф. Н. Мікули, к.е.н., доц. В. Борщевського, к.е.н. Т. Васильціва. — Львів: Ліга Прес, 2009. — 436 с.

7. Регіональна стратегія розвитку Закарпатської області до 2015 року. Офіційний сайт Головного управління економіки Закарпатської області. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy-oda.uz.ua/images/content/ecpolitic/regstrategy/strategija.pdf>

8. Стратегія розвитку транскордонного співробітництва в карпатському регіоні «Карпати — 2004—2011». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.arr.com.ua/files/sitefiles/book1.pdf>

9. The new Hungary Development Plan. National Strategic Reference Framework of Hungary 2007—2013. Employment and Growth. [Internet resource]. — Available from:

http://www.nfu.hu/uj_magyarorszag_fejlesztési_terv_2

Стаття подана до редакції 28.10.2011

УДК 330.322

Н. Д. Бобрицька, асист. кафедри маркетингу,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

МАРКЕТИНГ У ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто маркетинг як концепцію ринкового стратегічного управління регіоном, досліджено поняття «маркетинг регіонів» та визначено його роль у підвищенні конкурентоспроможності регіонів України.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: маркетинг, маркетинг регіонів, стратегія маркетингу регіонів, імідж регіону, конкурентоспроможність регіонів .

АННОТАЦИЯ. В статье рассмотрен маркетинг как концепция рыночного стратегического управления регионом, исследовано понятие «маркетинг регионов» и определена его роль в повышении конкурентоспособности регионов Украины.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: маркетинг, маркетинг регионов, стратегия маркетинга регионов, имидж региона, конкурентоспособность регионов.